

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven twee dierenartsen maandelijks over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters (links), van dierenartsenpraktijk Visdonk uit Roosendaal, en Jef Laureyns (rechts), verbonden aan de Universiteit Gent, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Darmbloeding

Bloedophoping in dunne darm vaak met fatale afloop

Een koe op een hoogproductief melkveebedrijf was plots suf geworden. Het dier at nog amper en uiteindelijk helemaal niet meer. De melkproductie was bovendien flink teruggevallen, waarop de veehouder besloot onze praktijk te contacteren. Het dier was slap op de achterbenen en vertoonde een waggelende gang. De buik was licht opgezet en de koe stampte regelmatig met de achterbenen in de richting van de buik.

Bij nader onderzoek vertoonde het rund tekenen van shock. Het dier voelde koud aan, maar de lichaamstemperatuur was desondanks normaal. De hartslag was daarentegen wel verhoogd en de slijmvliezen waren verbleekt. Rectaal onderzoek toonde geen abnormaliteiten aan, maar de uitwerpselen bleken wel opvallend donkerder gekleurd dan bij de rest van de veestapel.

Vanwege de donkere kleur van de mest vermoedde ik de aanwezigheid van

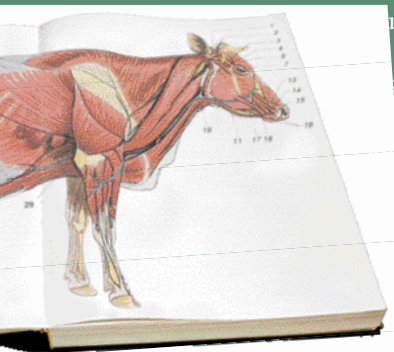
bloed in de uitwerpselen. De vraag bleef of het bloed afkomstig was van de lebmaag of van de darm. Om die reden stelde ik niet onmiddellijk een diagnose, maar besloot ik het rund met een vochtinfuus en een darmstimulerend antibioticum te behandelen.

Een dag later was de toestand van het dier amper verbeterd. Omdat het om een waardevolle hoogproductieve koe ging, besloot ik het rund te opereren. In een deel van de dunnedarmwand stelde ik een bloedophoping vast. Omdat er geen sprake was van een bloedophoping in de darm naaide ik de koe weer dicht. De behandeling met antibioticum werd voortgezet en een dag later was de toestand van het dier duidelijk verbeterd ondanks de nog steeds zwarte, dunne en stinkende mest. Na een week was het dier weer de oude.

Jef Laureyns, dierenarts te Merelbeke

De encyclopedie hemorrhagic bowel syndrome

Het hemorrhagic bowel syndrome of jejunal hemorrhage syndrome is een acute aandoening ter hoogte van de dunne darm. In dat geval is sprake van bloedklonters en bloedophoping in de dunne darm, waardoor een

actie kan optre

gevolg van het hemorrhagic bowel syndrome aan een koe op korte termijn erg ziek worden. De ziekte kent vaak een

fatale afloop met sterfte binnen 36 uur. Het aantal aangetaste koeien is meestal beperkt tot één procent van de veestapel. Toch zijn gevallen bekend waarbij meer koeien worden aangetast.

De aandoening is specifiek gerelateerd aan hoogproductieve bedrijven waar de oorzaak gezocht wordt in het hoogenergetische voer. Het meest frequent komt de ziekte voor bij oudere melkkoeien in het eerste deel van de lactatie, maar melkkoeien van alle leeftijden en alle lactatiestadia en ook droogstaande koeien kunnen worden aangetast. De aandoening is beschreven bij meerdere rassen, zoals brown swiss, holstein en jersey.

De oorzaak voor het hemorrhagic bowel

syndroom ligt in een combinatie van factoren. Zo is *Clostridium perfringens* van het type A altijd in grotere aantallen aanwezig bij aangetaste dieren. Ook de schimmel *Aspergillus fumigatus* wordt in verband gebracht met deze aandoening. Behalve deze beide factoren speelt ook de voeding een belangrijke rol. Chronische pensverzuring door hoogenergetisch voer en snelle voederwissels vormen risicofactoren voor het optreden van het hemorrhagic bowel syndrome. In de weideperiode komt de ziekte daardoor minder vaak voor. Een koe in de veestapel die aan deze aandoening lijdt, kan het signaal geven dat de voeding van het melkveekoppel bijgestuurd moet worden.